

Teknikcollege kriterier

Beslutade på styrelsemöte 2017-06-15

Syfte med Teknikcollege

Teknikcollege ska bidra till att säkra tekniskt inriktade företags behov av kvalificerad arbetskraft. Teknikcollege ska ge den studerande en attraktiv utbildning som kan leda till jobb efter utbildningen eller lägga en god grund för vidare studier samt ge kommuner och andra huvudmän ett mer effektivt resursutnyttjande genom samverkan.

Teknikcollegeregionens långsiktiga/övergripande mål och visioner ska sättas utifrån industrins regionala kompetensförsörjning. Teknikcollege kvalitetskriterier är verktyg för att uppnå målen och för att säkerställa utbildningarnas kvalitet gentemot studerande, lärare och företag.

Kriterierna bygger på erfarenheter

De första Teknikcollegeregionerna certifierades 2006. Kriterier och riktlinjer bygger på samlade erfarenheter från samverkan och framgångsexempel inom de certifierade regionerna. Kriterierna har varit oförändrade sedan konceptet initierades 2006. Industrirådet beslutade under 2016 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att se över, förtydliga och anpassa kriterierna efter hur utbildningssystemet och arbetsmarknaden ser ut idag. Efter dialogmöten med regionrepresentanter, workshops och en remissrunda kunde granskningskommittén enas om ett förslag som förordnades till styrelsen. Återkopplingen är att kriterierna är bättre formulerade och har blivit tydligare. Teknikcollege kriterier är beslutade av Riksföreningens styrelse på styrelsemötet den 15 juni 2017.

Grundförutsättningen för utvecklingen av Teknikcollege är att det finns en genomtänkt och förankrad organisation regionalt och lokalt som har mandat att styra mot uppsatta mål genom att prioritera, genomdriva samt revidera handlingsplaner.

De åtta kriterierna inom Teknikcollege ska vara styrande i arbetet med att stärka industrins kompetensförsörjning. Till respektive kriterium finns i detta dokument även riktlinjer. Riktlinjerna förmedlas till processledare samt regional och lokal styrgrupp och är strävansmål som syftar till att ge stöd i utvecklingsarbetet med kriterierna.

Hur granskas Teknikcollege?

Granskningskommittén har som uppgift att inför Industrirådet som äger konceptet Teknikcollege fastställa att samtliga regioner och utbildningsanordnare certifieras utifrån ett kvalitetssäkrat arbete där kriterierna utgör grunden och riktlinjerna stödjer utvecklingsarbete. Det är viktigt att understryka att Industrirådet certifierar en process och inte ett visst läge. Detta innebär att nuläge, vision och utvecklingsarbete är lika viktiga.

Ansökan bedöms utifrån ett helhetsintryck av ansökningshandlingar och granskningsbesök i regionen.

1. Regional samverkan

Teknikcollege är en gemensam resurs för berörda kommuner och tekniskt inriktade företag. Teknikcollege stödjer den regionala kompetensförsörjningen och utvecklingsarbetet ska genomsyras av ett regionalt näringspolitiskt perspektiv. Samverkan mellan kommuner samt enskilda huvudmän regleras genom avtal. Samverkan mellan företag och huvudmän regleras genom avsiktsförklaring.

Riktlinjer

- 1.1. En Teknikcollegeregion bildas av minst tre kommuner tillsammans med samverkande företag och utgår från naturliga arbetsmarknadsregioner.
- 1.2. Samverkan mellan kommuner ger möjlighet att dela på kostnader och dra nytta av varandras erfarenheter och nätverk. En regional samverkan kring exempelvis utbildningsutbud, marknadsföring och handledarutbildning syftar till att skapa ökad resurseffektivitet för ökad kvalitet i utbildningarna.
- 1.3. Avtal ska specificera syftet med samverkan, processledartjänst, fri rörlighet för de studerande, interkommunal ersättning, samt gemensam finansieringsmodell och medlemskap i Riksföreningen Teknikcollege Sverige. Avtal ska undertecknas av kommunstyrelsens ordförande eller motsvarande med mandat att teckna avtal i ingående kommuner. Avtal ska sträcka sig över hela ansöknings- och certifieringsperioden.
- 1.4. Varje certifierad region ska säkerställa en långsiktig finansiering för en regional processledare i en omfattning som matchar regionens ambitionsnivå, vilket bör omfatta 100 % av en heltidstjänst. Processledaren verkar på uppdrag av den regionala styrgruppen.

2. Organisation och styrning

Inom Teknikcollege samverkar olika utbildningsanordnare och arbetsliv. Det finns en regional styrgrupp samt lokala styrgrupper som leder arbetet med Teknikcollege i regionen respektive på lokal nivå. I styrgrupperna är företagen i majoritet och ordförande är företagsrepresentant. Företagen är delaktiga och påverkar utbildningens innehåll.

Riktlinjer

- 2.1. Ledamöter i styrgrupper ska ha tydligt mandat ifrån det egna företaget/organisationen. Gruppsammansättningen ska eftersträva en spegling av regionens branscher och företagsstruktur.
- 2.2. Representation av kommunala beslutsfattare ska finnas i regional styrgrupp.
- 2.3. Uppdrags- och ansvarsbeskrivning för styrgrupper ska finnas för att underlätta och förtydliga arbetet på regional och lokal nivå.
- 2.4. Det finns en samordning och ett informationsflöde mellan den regionala styrgruppen och de lokala styrgrupperna.

3. Industrins kompetensbehov

Matchningen mellan företagens kompetensbehov och utbildningsutbudet i regionen är kärnan inom Teknikcollege. Regional styrgrupp inventerar de tekniska och industriella behoven samt verkar för att utbildningsutbudet i regionen motsvarar behoven både till innehåll och omfattning.

Riktlinjer

- 3.1.** Kompetensbehoven inventeras utifrån vilka av Industrirådets branscher som finns inom regionen samt vilka kompetenser som är viktiga på lång och kort sikt. Inventeringen syftar till att identifiera eventuella relevanta utbildningar eller utbildningsnivåer som saknas inom regionen.
- 3.2.** En strategi ska finnas för hur matchningen säkerställs över tid, dels hur kompetensbehoven inventeras men även vilka justeringar som avses göras för att behoven ska tillgodoses.

4. Utbildningar och dimensionering

Teknikcollege certifierar utbildningar som svarar mot företagens kompetensbehov. Utbildningarna ska ge de studerande rätt kompetens och förutsättningar att fortsätta utvecklas både inom arbetslivet och genom fortsatt utbildning. Det ska finnas samverkan mellan utbildningssystemets nivåer och utbildningsformer. Rekrytering till utbildningarna ska matcha behovet av kompetens samt attrahera en mångfald av studerande.

Riktlinjer

- 4.1. Alla utbildningar ska möta Teknikcollege kriterier och beslut ska tas i den regionala styrgruppen om att utbildningen är relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen samt för de branscher som Industrirådet ser behov av att främja.
- 4.2. Beslut kring vilka utbildningar som certifieras utgår från den redan genomförda kompetensbehovsinventeringen.
- 4.3. På gymnasial nivå ska Teknikprogrammet samt ett eller flera industrirelevanta yrkesprogram certifieras. För tydlighet kring vilka utbildningar som certifieras inom Teknikcollege se Bilaga 1 – Utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege.
- 4.4. Inom Teknikcollege sker samverkan med utbildning för vuxna med olika partners genom exempelvis representation i regionala och lokala styrgrupper och/eller med utbildningar som certifieras och som ingår i Teknikcollege utbud. Läs mer i Bilaga 1 – Utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege.
- 4.5. Teknikcollegeregionen arbetar med att attrahera studerande i tillräcklig omfattning för det behov som finns.
- 4.6. Det ska finnas en strategi för arbete med jämställdhet och mångfald.

5. Kreativ och stimulerande lärmiljö

Inom Teknikcollege är lärmiljön inkluderande samt stimulerar till kreativitet och engagemang. Maskiner och pedagogisk utrustning är ändamålsenliga, har hög kvalitet och ger de studerande kunskaper och färdigheter som är relevanta för arbetslivet. Genom samverkan ges de studerande möjlighet till lärande i ny teknik. Lokalerna efterliknar arbetslivet vad gäller säkerhet, ordning och reda.

Riktlinjer

- 5.1. Samverkan finns mellan utbildningar samt företag och utbildning rörande maskiner och annan utrustning.
- 5.2. Lärmiljön ska stödja kreativitet och innovation samt engagemang och ansvarstagande.
- 5.3. Lärmiljön ska attrahera en mångfald av studerande. Ambitionen är att främja nytänkande i utbildnings- och yrkesval utifrån kön och bakgrund.
- 5.4. Lokalerna ska vara väl underhållna och kännetecknas av ordning och reda.
- 5.5. Företagsrepresentanter och utbildningsanordnare i lokal styrgrupp inventerar gemensamt maskiner och utrustning och sätter upp långsiktiga investeringsplaner.

6. Utbildning inom Teknikcollege

Teknikcollegecertifierade utbildningar kännetecknas av sammanhållna arbetsdagar som förbereder de studerande för arbetslivet. Studerande ges tillräckligt med tid och handledning för att utveckla kunskaper, färdigheter och förmågor på den nivå som efterfrågas av företagen. Undervisningen bygger på integration mellan praktiska och teoretiska ämnen. Stor vikt läggs vid de studerandes personliga utveckling och förmåga att fungera i grupp.

Riktlinjer

- 6.1. Schemat ska organiseras enligt principen sammanhållen arbetsdag och den pedagogiskt planerade tiden ska stödja att de studerande utvecklas.
- 6.2. De studerande ska även förberedas för arbetslivet vad gäller sociala förmågor.
- 6.3. Utbildningen ska ge en god grund och möjlighet till fortsatta studier.
- 6.4. Ämnesintegrerade arbetslag ska finnas för att stärka möjligheterna till en undervisning som präglas av både praktiska och teoretiska inslag. Läroplanerna ska ges förutsättningar för detta.
- 6.5. Utbildningsanordnare och samverkansföretag ansvarar för att lärare inom de certifierade utbildningarna ges möjlighet till kompetensutveckling inom sitt teknikområde.
- 6.6. Arbete med ämnesövergripande projekt, gärna kopplat till företag, ska finnas i någon form.
- 6.7. Regional styrgrupp ska eftersträva och följa upp att studerande erhåller Teknikcollege diplom för gymnasieutbildning samt intyg för vuxenutbildning och yh-utbildning. Se Bilaga 2 – Diplom och intyg.

7. Arbetslivets medverkan i utbildningen

Inom Teknikcollegecertifierade utbildningar är företagen närvarande och en kontinuerlig kontakt finns mellan studerande och företag samt mellan lärare och företag. Det finns en gemensam plan och avsiktsförklaring för hur och när företagsmedverkan sker.

Riktlinjer

- 7.1. De studerande ska erbjudas studiebesök på företag, företagskopplade projektarbeten och gästföreläsningar från arbetslivet. Den lokala styrgruppen ska stödja lärarlagen i arbetet med detta.
- 7.2. Företag bör vara representerade vid introduktion av nya studerande samt vid examensceremoni.
- 7.3. Studerande ska få möjlighet att göra sitt gymnasie- eller examensarbete tillsammans med företag.
- 7.4. Det ska finnas en samsyn mellan företag och utbildning kring förkunskaper, målsättning och utformning av lärande i arbete.
- 7.5. Handledare ska vara utbildade i Teknikcollege handledarutbildning och ges goda förutsättningar för uppdraget.

8. Kvalitetssäkrad process

Kriterierna utgör grunden för kvalitetssäkringen. Detta borgar för att ständigt utveckla Teknikcollege med den kvalitet som industrin kräver. Regionen har en gemensam kvalitetssäkringsmodell som säkerställer arbetsprocesser, måluppfyllelse och utveckling inom Teknikcollege.

Riktlinjer

- 8.1. Den regionala styrgruppen ska både följa upp det regionala och de lokala delarnas utvecklingsarbete för att kunna kvalitetssäkra enligt kriterierna inom Teknikcollege.
- 8.2. Kvalitetsmodellen ska syfta till progression och stödja erfarenhetsutbyte. Modellen ska omfatta beskrivning av samordning och ledning samt en årlig mötesplan för den regionala och de lokala styrgrupperna. Modellen ska även omfatta en självskattning, verksamhetsplan och handlingsplan.

Bilaga 1 – Utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege

Teknikcollege certifierar utbildningar som är av betydelse för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen samt för de branscher som Industrirådet ser behov av att främja. Alla utbildningar ska möta kraven inom Teknikcollege åtta kriterier och den regionala styrgruppen ska besluta att utbildningen är relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen.

Gymnasiala utbildningar

Tabell 1. Gymnasiala utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege

El- och energiprogrammet
Automation
Hantverksprogrammet
Finsnickeri
Industri tekniska programmet
Driftsäkerhet och underhåll
Processteknik
Produkt och maskinteknik
Svetsteknik
Naturvetenskapsprogrammet
Naturvetenskap
Naturvetenskap och samhälle
Teknikprogrammet
Design och produktutveckling
Informations- och medieteknik
Produktionsteknik
Teknikvetenskap
Samhällsbyggande och miljö
Naturbruksprogrammet
Skogsbruk

Samma utbildningsanordnare kan exempelvis inte erbjuda både ett Teknikcollegecertifierat teknikprogram och ett icke certifierat teknikprogram.

Utbildningar för vuxna

Inom Teknikcollege sker samverkan med utbildning för vuxna utifrån två perspektiv. De olika perspektiven utesluter inte varandra på något sätt.

Perspektiv 1

Samverkan med olika partners genom exempelvis representation i Teknikcollege regionala och lokala styrgrupper. Det kan bland annat röra sig om representanter från högskolor, aktörer som erbjuder Yrkeshögskoleutbildning, aktörer inom arbetsmarknadspolitiken, representanter för Yrkesvux etc.

Perspektiv 2

Samverkan med utbildningar som certifieras och som ingår i Teknikcollege utbud.

Båda perspektiven av samverkan är lika viktiga men de har olika rollfördelning. I det första perspektivet är det representanterna och deras roll att vara med att utveckla Teknikcollege som står i centrum. De bidrar med kunskap och kontaktnät för att förbättra kompetensförsörjningen inom regionen. I det andra perspektivet är det utbildningen i sig som är det centrala. För att en utbildning ska kunna certifieras enligt perspektiv två ska utbildningen bedömas relevant för kompetensförsörjningen inom de branscher som Industrirådet omfattar samt motsvara minst 40 veckors studier eller motsvarande. Det rör sig i första hand om Yrkeshögskoleutbildningar och utbildningar inom Yrkesvux.

Tabell 2. Eftergymnasiala utbildningar som kan certifieras inom Teknikcollege

Teknikprogrammets fjärde år/Gymnasieingenjör/TE4
Design och produktutveckling
Informationsteknik
Produktionsteknik
Samhällsbyggande
Yrkesvuxutbildningar
Samtliga yrkesprogram som omfattas av Industrirådets branscher.
Yrkeshögskoleutbildning (YH)
Program som omfattas av Industrirådets branscher.

Certifiering med särskilda villkor

Utbildningarna listade i **Tabell 3** nedan representerar inte de branscher som ingår i Industrirådet och kan således endast certifieras under följande förutsättningar:

- Att de möter kraven inom Teknikcollege åtta kriterier.
- Att den regionala styrgruppen beslutar om att utbildningen är extra relevant för den tekniska och industriella kompetensförsörjningen i regionen.
- Ansökande har inhämtat ett skriftligt godkännande från Motorbranschens arbetsgivarförbund (MAF) respektive Installatörsföretagen (IN). Godkännandena syftar till att understryka ansökans branschförankring eftersom MAF och IN inte ingår i Industrirådet. Detta gäller endast Fordons- och transportprogrammet samt EL- och energiprogrammet.

Tabell 3. Utbildningar som kan certifieras under särskilda förutsättningar

El- och energiprogrammet
Dator- och kommunikationsteknik
Elteknik
Energiteknik
Fordons- och transportprogrammet
Lastbil och mobila maskiner
Personbil

Bilaga 2 – Diplom och intyg

Det är ett krav att Teknikcollegecertifierade regioner och utbildningsanordnare utfärdar diplom respektive intyg för studerande som genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning. Utrymme ges för regional anpassning av bilagan till diplom/intyg och den regionala styrgruppen har möjlighet att fastställa ytterligare krav för utfärdande av diplom och intyg utöver de nedan nämnda riktlinjerna.

Den regionala styrgruppen ansvarar för en årlig uppföljning i antal tilldelade diplom och intyg.

Till betyget eller intyget bör bifogas en bilaga till företag med ett förklarande brev av Teknikcollegekonceptet samt ett rekommendationsbrev och/eller referenser från APL-platsen.

De regionala och lokala styrgrupperna ansvarar för förankringen av diplom och intyg hos samverkande företag.

Industrirådet och styrelsen för Riksföreningen Teknikcollege har beslutat om nedanstående riktlinjer gällande diplom och intyg för studerande som påbörjar en utbildning certifierad inom Teknikcollege från och med 2011.

Riktlinjer gällande gymnasiala utbildningar:

- Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen samt grundläggande högskolebehörighet och fått minst godkänt i kurser motsvarande lägst 2800 poäng ska kunna få ett diplom där det står att han/hon på ett förtjänstfullt sätt gått igenom en Teknikcollegecertifierad utbildning.
- Studerande som har gymnasieexamen/yrkesexamen samt fått minst betyget godkänt i kurser motsvarande 2500 poäng ska kunna få ett intyg där det framgår att de genomgått Teknikcollegecertifierad utbildning.
- Studerande som saknar godkänd APL och som har genomgått en Teknikcollegecertifierad utbildning som enligt skolförordning omfattar APL, ska varken få diplom eller intyg.
- Vid avcertifiering av utbildning/utbildningsanordnare/region bör det officiella beskedet om avcertifiering ske vid ett datum efter terminens slut. För de studerande som går sista terminen innebär detta att de kan få ut diplom/intyg med förutsättning att de klarat kraven för dessa.

Riktlinjer gällande utbildning för vuxna:

- Studerande erhåller ett intyg för genomgången utbildning certifierad inom Teknikcollege.
- Den lokala styrgruppen ansvarar för vilka vuxenstuderande som tilldelas intyg.